

Zvezdani autorski trenutci

---

kazaliste.hr/index.php

10. Ljetne noći Teatra Exit, Zagreb, 27. lipnja - 6. kolovoza 2019.; Gradsko kazalište lutaka Split u koprodukciji s Umjetničkom akademijom u Splitu: *Domaši*, tekst, režija i izvedba Ana Marija Veselčić

Domaši su diplomatska predstava Ane Marije Veselčić na Umjetničkoj akademiji u Splitu, koja je toliko oduševila i dirnula gledatelje da je uvrštena u repertoar splitskog Gradskog kazališta lutaka, iako na sceni nema lutaka nego se radi o monodrami iznimne mlade glumice koja izvodi tekst koji je sama napisala i režirala, a mentor joj je bio njen profesor, splitski redatelj Goran Golovko. Po riječima autorice, poticaj za stvaranje te originalne predstave koju je stvarala dvije godine bio je zadatak na studiju da se napravi se Veselčić odlučila za doku-dramu utemeljenu na vlastitim iskustvima odrastanja u domu za nezbrinutu djecu.

Iako bi se zbog teme moglo očekivati vrlo emocionalnu dramu o teškoj situaciji, od samog početka Ana Marija Veselčić pokazuje da će njen prikaz izbjegavati bilo kakav stereotip i unaprijed stvorena preduvjerenja. Na gotovo praznu pozornicu, na kojoj su tek stol i stolica, interpretatorica ulazi kao nasmiješena djevojka, spremna šarmom i veselošću navesti gledatelje na praćenje njenog pripovijedanja. U rukama joj je pladanj s tanjurom, limenim lončićem i priborom za jelo kao povod za opovrgavanje očekivanja o nedovoljnim količinama hrane, uz gotovo usputnu primjedbu da je svakotjedno ponavljanje istog jelovnika ipak malo dosadno. Te rekvizite koristi ne samo za prikaz obroka nego se s njima i igra i u njezinim rukama oni postaju figurice djece koja postaju *domaši* tj. štíćenici doma.

Početak je ispričan iz perspektive šestogodišnje djevojčice Lele koja je zajedno s bratom dovedena u dom jer se njihovi roditelji nisu brinuli o njima. Spremna je prilagoditi se svim zahtjevima odgojitelja, čak i onda kada im ne shvaća smisao, ali je i to spremna prihvatiti s dozom humora i sklonošću da u svakoj situaciji pronađe nešto u čemu će moći uživati (što nerijetko djeluje neodoljivo smiješno, u čemu je vrhunac njen opis uživanja u trijebljenju ušiju). Uz takvu narav koja gotovo uvijek djeluje veselo (dok se tek u nekim trenucima, zahvaljujući nijansiranosti glumačke interpretacije, mogu nazrijeti elementi tuge i dvojbi) Lela ima stalnu potrebu za iznošenjem svojih iskustava, pa ulazi i među gledatelje i s nekima od njih izravno komunicira. Zato je i znatan dio predstave priča o odnosima u domu iz Lelinog rakursa, pa bi se moglo pomisliti da je Ana Marija Veselčić upravo u tu djevojčicu i njeno odrastanje unijela mnogo autobiografskih crta. Međutim, sama je izjavila da se ne samo karakter nego i neki ključni događaji iz Lelinog života razlikuju od njenih i da joj je namjera bila stvoriti sliku doma i domaša koja će pokazati da ih ne treba sažalijevati niti ih na bilo koji način posebno tretirati nego ih uvažavati kao pojedince prema njihovim često vrlo različitim karakterima, ljudskosti, zaslugama i znanjima.

Da bi se to ostvarilo bila je nužno potrebna kompleksna slika života u domu, a to je autorica ostvarila kreirajući više likova ne samo domaša nego i odraslih koji o njima brinu, pokazujući pritom izniman dramatičarski talent i u dramaturški precizno i do kraja promišljeno vođenim prijelazima iz jedne osobne priče u drugu, a još i više načinom kojim je kroz specifičnost govora svakog od tih lica uspjela sugestivno dočarati različite cjelovite ličnosti kako među odgojiteljima tako i među domašima. Uz to, sva su ta lica u neprekidnim međusobnim dramskim sukobima, jasno vidljivima iz njihovih ispovijesti koje u paralelnoj montaži ostvaruju vrlo složenu i životno uvjerljivu sliku sredine o kojoj većina gledatelja ne zna mnogo.

Ipak, likovi *Domaša* prvenstveno su usredotočeni na ostvarenje što bolje situacije unutar svoje zajednice. Zbog toga nisu rijetke niti borbe za osvajanje višeg mjesta u hijerarhiji i među domaćima i među onima koji o njima brinu, ali isto tako i prijateljstva i ljubavi. Sve to u dodiru s vanjskim svijetom prema kojem nema čvrstih granica ostvaruje stalne promjene odnosa, što dodatno obogaćuje dramsku strukturu *Domaša* i njihovu značenjsku kompleksnost, dok izvanredne transformacije Ane Marije Veselčić u vrlo dojmljivom tumačenju većeg broja i ženskih i muških likova pridonose stvaranju vrhunske predstave koja će zasigurno ostvariti i autoričinu želju da se prema svijetu domaća, nedovoljno poznatom drugima, uspostavi kvalitetnija komunikacija. Nakon ovakvog sjajnog autorskog projekta, u mnogim zemljama ne bi bilo neobično konstatirati „Zvijezda je rođena“, iako je Ana Marija Veselčić već ostvarila nekoliko vrlo vrijednih (a i nagrađivanih) uloga. U hrvatskom teatru ovakve bombastične najave nisu uobičajene, pa joj se zato može poželjeti dovoljno prigoda da u potpunosti realizira sve svoje izuzetne sposobnosti.

Tekst, režija i izvedba: Ana Marija Veselčić

@ Tomislav Kurelec, KAZALIŠTE.hr, 27. srpnja 2019.

Piše:

**Tomislav
Kurelec**

